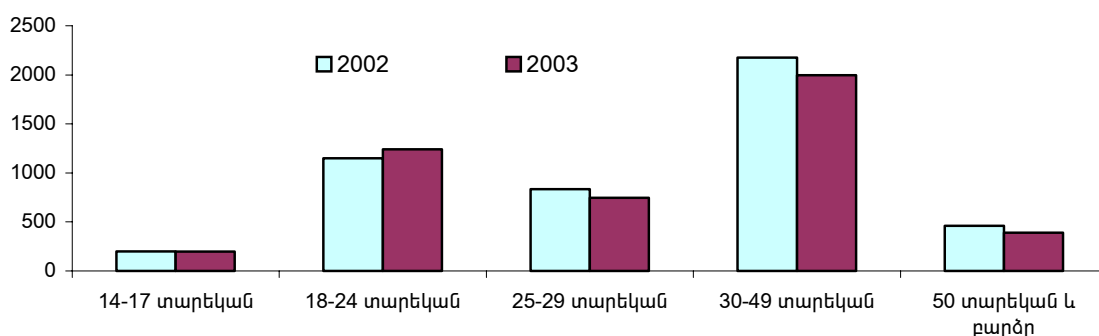

31. Դատական պատասխանատվության ենթարկվածների թվաքանակը, կազմը և քրեական պատժատեսակների կիրառումը

2003թ. հանրապետությունում դատապարտվածների թվաքանակը 2002թ. համեմատ նվազել է 5.3%-ով և կազմել 4567 մարդ: Նրանցից 262-ը կան 5.7 %-ը՝ կանայք են, 198-ը կան 4.3%-ը՝ անչափահասներ: 364 անձանց վերաբերյալ գործերը կարճվել են, 7 անձ արդարացվել է:

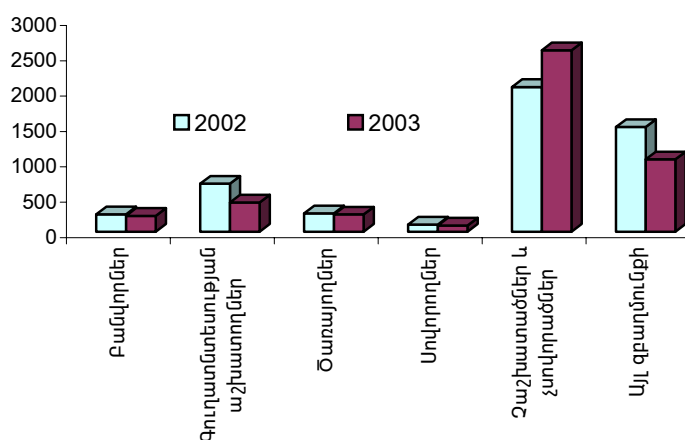
31.1. Դատապարտվածների տարիքային կազմ: Դատապարտվածների ընդհանուր թվաքանակում 30-49 տարեկանները կազմել են 43.7%, որոնց թվաքանակը 2002թ. համեմատ նվազել է 8.3%-ով: Նման միտում արձանագրվել է նաև 14-17, 25-29 և 50 և բարձր տարիքային խմբերում, համապատասխանաբար՝ 1.5, 10.8 և 15.6%-ով:

Դատապարտվածների թվաքանակի բաշխվածությունը ըստ տարիքային խմբերի, 2002-2003թթ., մարդ

31.2. Դատապարտվածների բաշխվածությունը ըստ մինչ ազատազրկվելն ունեցած զբաղվածության: Դատապարտվածների 56.3%-ն աշխատունակ տարիքի, սակայն մինչ դատապարտվելը չաշխատած և չսովորած անձինք են, որոնց թվաքանակը 2002թ. համեմատ ավելացել է 25.4%-ով, իսկ գյուղատնտեսության աշխատողների, սովորողների, բանվորների և ծառայողների թվաքանակը նվազել է համապատասխանաբար՝ 38.9, 14.6, 8.9 և 5.8%-ով:

Դատապարտվածների թվաքանակի բաշխվածությունը ըստ զբաղվածության, 2002-2003թթ., մարդ

31.3. Պատապարտվածների թվաքանակն ըստ հանցատեսակների և սեռի:

Պատապարտվածների ընդհանուր թվաքանակում բավականին մեծ է գույքի հափշտակության համար դատապարտված անձանց տեսակարար կշիռը՝ 25.4%, որոնց թվաքանակը 2002թ. համեմատ ավելացել է 6.1%-ով: 2002թ. համեմատ դատապարտվածների թվաքանակն ըստ հանցատեսակների բավականին աճել է: Այսպես, զգալիորեն աճել է խուլիգանության, դիտավորյալ սպանության և դիտավորյալ ծանր մարմնական վնասվածք հասցնելու համար դատապարտվածների թվաքանակը, համապատասխանաբար՝ 27.5, 15.9 և 11.4%-ով, իսկ թմրանյութերի հետ կապված հանցագործություններ կատարած դատապարտվածների թվաքանակը նվազել է 9.4%-ով:

Խուլիգանության համար դատապարտված կանանց թվաքանակն աճել է 33.3%-ով, իսկ թմրանյութերի հետ կապված և դիտավորյալ ծանր մարմնական վնասվածք հասցնելու համար դատապարտված կանանց թվաքանակը նվազել է համապատասխանաբար՝ 92.3 և 57.1%-ով:

Հանցագործությունը կատարելու պահին դատապարտվածների 15.8%-ը եղել են հարբած վիճակում, իսկ 32.3%-ը հանցագործությունը կատարել են խմբով:

Պատապարտվածների թվաքանակի բաշխվածությունն ըստ սեռի, 2001-2003թթ.

(մարդ)

	2001			2002			2003		
	ընդամենը	կին	տղամարդ	ընդամենը	կին	տղամարդ	ընդամենը	կին	տղամարդ
Գույքի հափշտակում	1495	95	1400	1094	68	1026	1161	70	1091
դրանից՝ գողության միջոցով	1135	50	1085	807	34	773	880	35	845
Դիտավորյալ սպանություն	60	2	58	63	4	59	73	-	73
Դիտավորյալ ծանր մարմնական վնասվածք	148	8	140	105	7	98	117	3	114
խուլիգանություն	353	19	334	295	21	274	376	28	348
Թմրանյութերի հետ կապված հանցագործություններ	364	28	336	309	26	283	280	2	278
Այլ բնույթի հանցագործություններ	3072	167	2905	2955	203	2752	2560	159	2401
Ընդամենը	5492	319	5173	4821	329	4492	4567	262	4305

Պատապարտված չափահասների թվաքանակի բաշխվածությունն ըստ հանցատեսակների և ըստ սեռային կազմի, 2002-2003թթ.

(%)

Հանցագործության տեսակը	2002				2003			
	ընդհանուրի նկատմամբ		սեռային բաշխվածություն		ընդհանուրի նկատմամբ		սեռային բաշխվածություն	
	կին	տղամարդ	կին	տղամարդ	կին	տղամարդ	կին	տղամարդ
Գույքի հափշտակում	20.3	21.4	6.7	93.3	25.9	23.7	6.4	93.6
Դիտավորյալ սպանություն	1.2	1.3	6.5	93.5	-	1.7	-	100
Դիտավորյալ ծանր մարմնական վնասվածք	2.2	2.3	6.7	93.3	1.1	2.4	3.0	97.0
խուլիգանություն	6.5	6.3	7.2	92.8	10.8	8.1	7.7	92.3
Թմրանյութային հետ կապված հանցագործություններ	8.0	6.5	8.5	91.5	0.8	6.8	0.7	99.3
Այլ հանցագործություններ	61.8	62.2	7.0	93.0	61.4	57.3	6.3	93.7
Ընդամենը	100	100	7.0	93.0	100	100	5.9	94.1

31.4. Պատապարտված անչափահասների թվաքանակն ըստ հանցատեսակների և սեռի:

2002թ. համեմատ անչափահաս դատապարտվածների թվաքանակը նվազել է 1.5%-ով, իսկ աղջիկներինը՝ 25.0%-ով:

Անչափահաս դատապարտվածների թվաքանակի բաշխվածությունը ըստ հանցատեսակների և սեռային կազմի, 2001-2003թթ.

(մարդ)

	2001			2002			2003		
	ընդամենը	աղջիկ	տղա	ընդամենը	աղջիկ	տղա	ընդամենը	աղջիկ	տղա
Գույքի հափշտակում	181	2	179	109	2	107	118	3	115
դրանցից՝ գողության միջոցով	165	2	163	94	-	94	106	3	103
Դիտավորյալ սպանություն	-	-	-	1	-	1	5	-	5
Խուլիգանություն	3	-	3	5	-	5	13	-	13
Թմրամոլության հետ կապված հանցագործություններ	-	-	-	2	-	2	-	-	-
Այլ բնույթի հանցագործություններ	67	-	67	84	2	82	62	-	62
Ընդամենը	251	2	249	201	4	197	198	3	195

Անչափահաս դատապարտվածների ընդհանուր թվաքանակում մեծ տեսակարար կշիռ են կազմել գողության միջոցով գույքի հափշտակության համար դատապարտվածները՝ 53.5%, որոնց թվաքանակը 2002թ. համեմատ ավելացել է 12.8%-ով:

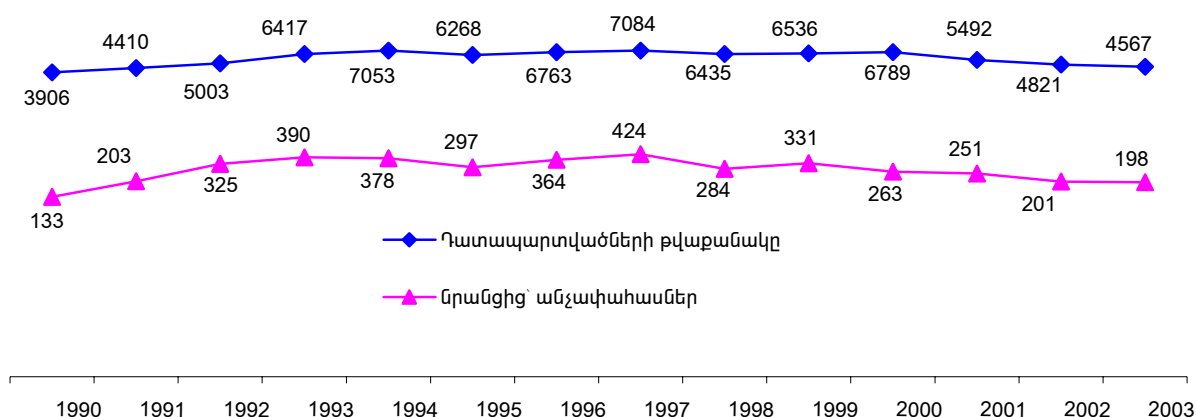
Դատապարտված անչափահասներից 86-ը՝ չաշխատող և չսովորող են, 7-ը՝ հանցագործությունը կատարել են հարբած վիճակում, 119-ը՝ խմբով, 27-ը՝ մեծահասակների մասնակցությամբ:

Անչափահաս դատապարտվածների թվաքանակի բաշխվածությունը ըստ հանցատեսակների և սեռային կազմի, 2002-2003թթ.

(%)

Հանցագործության տեսակը	2002				2003			
	ընդհանուր նկատմամբ		սեռային բաշխվածություն		ընդհանուր նկատմամբ		սեռային բաշխվածություն	
	աղջիկ	տղա	աղջիկ	տղա	աղջիկ	տղա	աղջիկ	տղա
Գույքի հափշտակում	50.0	54.3	1.8	98.2	100	58.9	2.5	97.5
Դիտավորյալ սպանություն	-	0.5	-	100	-	2.6	-	100
Խուլիգանություն	-	2.5	-	100	-	6.7	-	100
Թմրամոլության հետ կապված հանցագործություններ	-	1.1	-	100	-	-	-	-
Այլ հանցագործություններ	50.0	41.6	2.4	97.6	-	31.8	-	100
Ընդամենը	100	100	2.0	98.0	100	100	1.5	98.5

Դատապարտվածների թվաքանակի շարժը, 1990-2003թթ., մարդ

31.5. Դատապարտվածների բաշխվածությունն ըստ պատժատեսակների: 2003թ. օրինական ուժ ստացած դատավճիռներով դատապարտվածների բաշխվածությունն ըստ պատժատեսակների ստացել է հետևյալ պատկերը.

Դատապարտվածների թվաքանակի բաշխվածությունն ըստ պատժատեսակների, 2000-2003թթ.

(%)

	2000	2001	2002	2003
Ընդամենը դատապարտված են՝	100	100	100	100
ազատազրկման	42.2	39.6	38.9	37.7
ուղղիչ աշխատանքների առանց ազատազրկման	17.3	14.8	16.1	17.0
պայմանական դատապարտման	8.8	6.5	8.4	6.1
տուգանքի	20.4	19.2	23.3	23.0
այլ պատժամիջոցների	11.3	19.9	13.3	16.2

88 դատապարտյալ հանձնվել է վերադաստիարակության և հսկողության: Լրացուցիչ պատիժների են ենթարկվել 39 դատապարտյալ, նրանցից 11-ի գույքը բռնագրավվել է, 28-ը զրկվել է որոշակի պաշտոններ վարելու, կամ որոշակի գործունեությանը զբաղվելու իրավունքից:

Հատուկ կոնտինգենտի (կալանավորվածների, ազատազրկվածների) թվաքանակի բաշխվածությունն ըստ քրեակատարողական ծառայության հիմնարկների տեսակի, 2003թ.

	Ընդամենը, մարդ	Ընդհանուրի նկատմամբ, %		Բաշխումն ըստ սեռի, %			
		ընդամենը	նրանցից՝ կանայք	կանայք	տղամարդիկ		
Կալանավորված անձանց պահելու վայրերում	ընդամենը	1078	15	24.6	37.6	1.4	98.6
	նրանցից՝ անչափահասներ	25	-	-	78.1	-	100
Ուղղիչ հիմնարկներում	ընդամենը	1778	46	75.4	62.4	2.6	97.4
	նրանցից՝ անչափահասներ	7	-	-	21.9	-	100
Ընդամենը	2856	61	100	100	2.2	97.8	
նրանցից՝ անչափահասներ	32	-	-	100	-	100	

2003թ. դատապարտված անձանց 37.7%-ն ազատազրկվել է, իսկ մնացած 62.3%-ի նկատմամբ կիրառվել են այլ պատժամիջոցներ: Մինչև 1 տարով ազատազրկվել է ազատազրկման դատապարտվածների 33.2%-ը, իսկ առավելագույն՝ 10-15 տարով՝ 1.2%-ը: Ընդ որում, ըստ պատժաչափի ավելացման ազատազրկվածների թվաքանակն ունի նվազման միտում: Ազատազրկվածների առավելագույն մասը բաժին է ընկել գույքի հափշտակության համար դատապարտվածներին՝ (35.0%):

Ազատագրված դատապարտվածների թվաքանակի բաշխվածությունը ըստ հանցատեսակների, 2003թ.

(մարդ)

Հանցատեսակները	Դատապարտվածների թվաքանակը	Նրանցից՝ ազատագրվածների թվաքանակը							
		ընդամենը	Նրանցից՝ ըստ տարիների						
			մինչև 1 տարի ներառյալ	1 - 2 տարի ներառյալ	2 - 3 տարի ներառյալ	3 - 5 տարի ներառյալ	5 - 8 տարի ներառյալ	8 - 10 տարի ներառյալ	10 - 15 տարի ներառյալ
Գուլթի հափշտակում	1161	603	55	157	158	179	41	12	1
Դիտավորյալ սպանության	73	50	-	-	1	4	13	16	16
Դիտավորյալ ծանր մարմնական վնասվածք	117	73	7	17	27	13	9	-	-
Բռնաբարություն	15	13	-	-	5	3	3	1	1
Խուլիգանություն	376	132	76	37	8	11	-	-	-
Թմրադեղերի հետ կապված հանցագործություններ	280	155	77	22	29	20	7	-	-
Այլ հանցատեսակներ	2545	698	358	185	88	52	11	2	2
Ընդամենը	4567	1724	573	418	316	282	84	31	20

42 դատապարտված անչափահաս կամ 21.2% ազատագրվել է 1–ից մինչև 10 տարի ժամկետով, իսկ մնացած 78.8%-ը ենթարկվել է տարբեր պատժամիջոցների՝ ուղղիչ աշխատանքներ, պայմանական կալանք և այլն:

Ազատագրված անչափահաս դատապարտվածների թվաքանակի բաշխվածությունը ըստ հանցատեսակների, 2003թ.

(մարդ)

Հանցատեսակները	Դատապարտվածների թվաքանակը	Նրանցից՝ ազատագրվածների թվաքանակը					
		ընդամենը	Նրանցից՝ ըստ տարիների				
			մինչև 1 տարի ներառյալ	1 - 2 տարի ներառյալ	2 - 3 տարի ներառյալ	3 - 5 տարի ներառյալ	5 - 10 տարի ներառյալ
Գուլթի հափշտակում	118	28	-	15	5	8	-
Դիտավորյալ սպանություն	5	3	-	-	-	-	3
Խուլիգանություն	13	6	6	-	-	-	-
Այլ բնույթի հանցագործություններ	62	5	1	3	1	-	-
Ընդամենը	198	42	7	18	6	8	3

Հավելված 20

Պատապարտվածների կազմն ըստ սեռատարիքային խմբի և զբաղմունքի, 1996-2003թթ.

(մարդ)

		1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003
Պատապարտվածների թվաքանակը	ընդամենը	6763	7084	6435	6536	5492	6789	4821	4567
	նրանցից՝ կանայք	414	410	366	435	319	443	329	262
ըստ տարիքի									
14-17		364	424	284	331	263	251	201	198
18-24		1411	1630	1411	1591	1590	1333	1148	1239
25-29		1192	1192	1129	1146	1166	943	835	745
30-49		3146	3210	3073	2910	3121	2422	2176	1996
50 և բարձր		650	628	538	558	649	543	461	389
ըստ զբաղմունքի									
բանվորներ		1198	719	525	406	347	298	247	225
գյուղատնտեսության աշխատողներ		630	872	867	797	954	670	681	416
ծառայողներ		476	485	372	402	478	342	260	245
սովորողներ		163	174	127	141	131	110	103	88
չաշխատած և չսովորած աշխատունակ անձինք		3388	3924	3574	3959	2998	2124	2048	2569
այլ		908	910	970	831	1881	1948	1482	1024

Պատապարտվածների կազմը, 1996-2003թթ.

(%)

		1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003
Պատապարտվածների թվաքանակը		100	100	100	100	100	100	100	100
նրանցից՝ ըստ տարիքի									
14-17		5.4	6.0	4.4	5.1	3.9	4.6	4.2	4.3
18-24		20.9	23.0	21.9	24.3	23.4	24.3	23.8	27.1
25-29		17.6	16.8	17.5	17.5	17.2	17.2	17.3	16.3
30-49		46.5	45.3	47.8	44.5	45.9	44.0	45.1	43.7
50 և բարձր		9.6	8.9	8.4	8.6	9.6	9.9	9.6	8.6
Պատապարտվածների ընդհանուր թվաքանակից կանայք		6.1	5.8	5.7	6.7	6.5	5.8	6.8	5.7
նախկինում դատվածներ		9.1	9.4	9.6	9.1	8.7	9.3	9.4	8.9
չաշխատած և չսովորած աշխատունակ անձինք		50.1	55.4	55.5	60.6	44.2	38.7	42.5	39.9

Թմրանյութերի հետ կապված հանցագործություններ կատարած դատապարտվածների թվաքանակը, 1996-2003թթ.

(մարդ)

		1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003
Թմրանյութերի հետ կապված հանցագործություններ կատարած դատապարտվածների թվաքանակը	ընդամենը	495	426	374	266	295	276	230	220
	կանայք	36	12	14	16	12	28	26	5
այդ թվում՝ 14 - 17 տարեկան		2	2	3	1	-	-	2	-
18 - 24 տարեկան		47	37	47	31	34	31	24	19
25 - 29 տարեկան		81	77	58	38	45	48	27	33
30 - 49 տարեկան		321	272	237	172	181	167	150	144
50 և բարձր տարիքի		44	38	29	24	35	30	27	24
Թմրանիջոցներ գործածելու համար դատապարտվածների թվաքանակը	ընդամենը	30	80	169	176	108	88	79	60
	կանայք	-	-	1	1	2	-	-	-
այդ թվում՝ 14 - 17 տարեկան		1	-	-	-	-	-	-	-
18 - 24 տարեկան		5	12	22	26	13	9	10	5
25 - 29 տարեկան		8	21	38	34	30	18	9	17
30 - 49 տարեկան		16	45	102	106	65	58	54	35
50 և բարձր տարիքի		-	2	7	10	-	3	6	3

	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003
Առաջին անգամ բացահայտված ախտորոշումով թմրանյութային տառապող հիվանդների թվաքանակը	14	32	13	11	8	10	7	16
Բուժարոժիլակտիկ հիմնարկներում հաշվառման կանգնած թմրանյութային տառապող հիվանդների թվաքանակը	290	301	284	215	193	188	191	198

Դատապարտվածների բաշխվածությունը ըստ պատժամիջոցների, 1996-2003թթ.

(%)

	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003
Դատապարտվածների թվաքանակը	100	100	100	100	100	100	100	100
նրանցից՝								
ազատազրկման	54.7	49.8	45.7	45.8	42.2	39.6	38.9	37.7
ազատազրկման՝ դատավճռի կատարման հետաձգմամբ	10.6	10.4	11.7	11.0	9.4	6.4	16.1	10.2
ուղղիչ աշխատանքների առանց ազատազրկման	13.8	12.8	10.1	13.7	17.3	14.8	8.4	17.0
պայմանական ազատազրկման ներգրավելով պարտադիր աշխատանքների	0.6	0.2	0.5	0.4	0.3	0.4	0.5	6.1
տուգանքի	13.0	12.3	16.3	18.8	20.4	19.2	23.3	23.0
այլ պատժամիջոցների	7.3	14.5	15.7	10.3	10.4	19.6	12.8	6.0

Օրինական ուժ ստացած դատավճիռներով դատապարտվածների թվաքանակն ըստ հանցագործությունների առանձին տեսակների, 1996-2003թթ.

(մարդ)

	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003
Դատապարտվածների թվաքանակը	6763	7084	6435	6536	6789	5492	4821	4567
նրանցից՝								
կանխամտածված սպանության և մահափորձի պատճառով	88	93	92	119	102	60	63	73
կանխամտածված ծանր մարմնական վնասվածքների պատճառման համար	117	151	176	145	158	148	105	117
բռնաբարություն և բռնաբարության փորձ կատարելու համար	38	21	20	21	16	17	11	15
ավազակության համար	66	52	54	97	63	48	41	54
կողոպուտի համար	66	86	65	54	78	66	56	48
գողության համար	1743	1768	1400	1296	1182	1135	807	880
թմրանյութերի հետ կապված հանցագործությունների պատճառով	495	426	374	266	295	276	230	220
թմրամիջոցներ գործածելու հետ կապված հանցագործությունների պատճառով	30	80	169	176	108	88	79	60
խուլիգանության համար	434	463	534	583	543	353	295	376
տրանսպորտային միջոցները վարող անձանց կողմից տրանսպորտային միջոցների շահագործման և երթևեկության անվտանգության կանոնների խախտումների պատճառով	381	410	371	384	319	263	241	276
նրանցից՝ տուժածներին մահվան ելքի բերած	-	-	1	1	3	3	-	-
այլ	3305	3534	3180	3395	3925	3038	2893	2448